

Tilburg University

Prehistorisch pensioen politici nu graag echt hervormen

Visser, Michael

Published in:
PM: Pensioen magazine

Publication date:
2012

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Visser, M. (2012). Prehistorisch pensioen politici nu graag echt hervormen. *PM: Pensioen magazine*, 2012(november), 30-34.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Prehistorisch pensioen politici nu graag echt hervormen

Het pensioen van politici staat momenteel – en terecht – volop in de belangstelling. Op 21 september 2012 heeft de ministerraad ingestemd met een wetsvoorstel om de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Appa) te wijzigen. In de media wordt vooral stilgestaan bij de introductie van een wettelijke basis om een eventuele korting op de ABP-pensioenen te laten doorwerken in de Appa-pensioenen. Maar er moet veel meer gebeuren dan het een beetje afstoffen van een advies uit 2006 van de commissie-Dijkstal dat destijds onder in een la is gestopt. Dat lijkt mij niet echt de juiste manier. Ik pleit ervoor dat politieke ambtsdragers nu een signaal afgeven en bereid zijn hun eigen regeling om te vormen tot een die voldoet aan de laatste inzichten op pensioenwetgevingsgebied. En die misschien nog wel een stapje verder gaat.

Laat ik vooropstellen dat ik geen oordeel wil geven over de kwaliteit van de pensioenregeling van politici. De inhoud daarvan wordt immers bepaald door overheidswerkgevers en -werknemers samen. Anders wordt het als een pensioenregeling maatschappelijke en financiële risico's voor anderen met zich meebrengt. En dat is bij de Appa het geval. Dan nog lijkt het me goed te benadrukken dat mijn kritiek zich primair richt op de wankelende fundamenten van de Appa-regeling, en niet op keuzes als die voor een eindloon- of middelloonregeling.

■ APPA: WET VAN 10 DECEMBER 1969

De Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Appa) stamt uit 1969 en is tussentijds met enige regelmaat gewijzigd, c.q. aangepast aan maatschappelijke ontwikkelingen. De wet regelt overigens niet alleen het pensioen van specifiek benoemde politieke ambtsdragers en hun nabestaanden, maar ook het wachtgeld. In dit artikel staat de pensioenregeling centraal; over de wachtgeldregeling is alleen vermeldenswaardig dat de

maximumduur daarvan voor politici vanaf 18 september 2012 is gelijkgesteld aan de maximumduur van de WW-uitkering, te weten drie jaar en twee maanden. Eerder was dit vier jaar. Zowel de Tweede als de Eerste Kamer is deze zomer akkoord gegaan met het wetsvoorstel dat dit regelde. Volgens de memorie van toelichting paste het wetsvoorstel in een ontwikkeling die in 2010 heeft geleid tot verdere normalisering van de arbeidsvoorwaarden van politieke ambtsdragers. De kortere wachtgeldregeling geldt overigens ook voor politici die bij de verkiezingen van 12 september jl. hun Kamerzetel zijn kwijtgeraakt. De ontbinding van de oude Tweede Kamer vond namelijk plaats na 18 september.

Dat de Appa geen prettig leesbare wet is, wordt met een kwinkslag bevestigd door een jurist van stand

Terug naar het pensioen. Politieke ambtsdragers voor wie de pensioenafdeling van de Appa nu geldt, zijn ministers, staatssecretarissen, Tweede Kamerleden, leden van Gedeputeerde Staten, wethouders en bestuurders van waterschappen. De wet vergt overigens het nodige puzzelwerk. Zo geldt de pensioenafdeling niet (integraal) voor de commissaris van de Koning, de burgemeester en de voorzitter en leden van het dagelijks bestuur van het waterschap voor wie de aan hun functie verbonden werkzaamheden een dagtaak vormen. Dat de Appa geen prettig leesbare wet is, wordt met een kwinkslag bevestigd door een jurist van stand. Bij de behandeling van wijzigingen in de Appa in 2011 zei toenmalig minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Donner, als eerstverantwoordelijke voor de Appa hierover: 'Nu moet ik de Kamer toevertrouwen dat wij de wet met opzet wat minder leesbaar houden; dat is goede oefening voor nieuwe Kamerleden om hun rechtspositie goed in de wet te lezen.'¹

Michael Visser

Mr. drs. M.R. Visser is als onderzoeker/docent werkzaam bij het Competence-Centre for Pension Research en het Fiscaal Instituut van de Universiteit van Tilburg

Voor de volledigheid: de bepalingen van de Appa zijn van overeenkomstige toepassing verklaard op de Nationale Ombudsman, met dien verstande dat deze wordt gelijkgesteld met een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Met de inwerkingtreding van het Statuut van de Leden van het Europese Parlement in 2009 geldt de Appa sindsdien – behoudens overgangssituaties – niet meer voor nieuwe leden van het Europese Parlement.

■ GLOBALE INHOUD VAN DE PENSIOENREGELING

De pensioenregeling van de Appa kent per politieke functievervulling een pensioenrecht toe. Er geldt een verplichte deelname, waarbij wordt voorzien in ouderdoms-, nabestaanden- en wezenpensioen. De bepalingen over het pensioen voor de verschillende groepen politieke ambtsdragers zijn over verschillende afdelingen van de Appa verspreid. Toch is er sprake van één vrijwel uniforme pensioenregeling voor alle politieke ambtsdragers.²

Het ouderdomspensioen bestaat uit een percentage van het eindloon (2012: 2%) per jaar per politieke functie, verminderd met een franchise (2012: €17.750). De hoogte van het pensioen is afhankelijk van de duur van de ambtsvervulling. De pensioenopbouw na aftreden uit een politieke functie wordt voortgezet gedurende de periode dat aanspraak kan worden gemaakt op de wachtgeldregeling. Het opbouwpercentage blijft in principe 2, maar halveert als er naast de uitkering ander inkomen is, of bij een eventuele resterende duur van de uitkeringsperiode na maximaal vier jaren.

Staatsrechtelijk gezien hebben politieke ambtsdragers een onafhankelijke status en zijn ze geen ambtenaar

Om dit artikel zo leesbaar mogelijk te houden, richt ik mij nu alleen nog op de volgende politieke ambtsdragers: ministers, Tweede Kamerleden, gedeputeerden en wethouders. Het pensioen van deze politieke ambtsdragers – gemakshalve noem ik hen soms ook politici – is anders geregeld dan voor gewone werknemers en ook anders dan voor ambtenaren. Staatsrechtelijk gezien hebben politieke ambtsdragers een onafhankelijke status en zijn ze geen ambtenaar. Derhalve vallen ze niet onder de pensioenregeling van het ABP. Wel is het al jaren kabinetsbeleid dat de Appa in beginsel de pensioenregeling voor het overheidspersoneel bij ABP volgt. Uit de detailwijzigingen van de afgelopen jaren blijkt dat dit in de praktijk nauwelijks valt bij te benen. Ook valt er een aantal meer fundamentele verschillen tussen het pensioen van politieke ambtsdragers en dat van ambtenaren waar te nemen.

Financiering

Een cruciaal verschil betreft in de eerste plaats een andere wijze van financiering. Bij politici is sprake van een begrotingsgefinancierd pensioen. Deze financieringswijze wijkt af van wat voor pensioenvoorzieningen in Nederland en ook bij het ABP gebruikelijk is. Daar gaat het immers om kapitaaldekking. De pensioenuitkeringen op grond van de Appa worden echter in de basis gefinancierd uit de begroting van de verschillende bestuursorganen. De pensioenregeling hoeft niet buiten de risicosfeer van de overheidswerkgever te worden gebracht.

Er is geen wettelijke verplichting om kapitaal te reserveren gedurende de tijd dat het politieke pensioen wordt opgebouwd

Overall in het land zijn dan ook voorzieningen op de begrotingen te vinden voor hun (oud-)bestuurders. Er is echter geen wettelijke verplichting om kapitaal te reserveren gedurende de tijd dat het politieke pensioen wordt opgebouwd. Je zou het kunnen vergelijken met de systematiek van de AOW. Het risico bestaat dan ook dat de rekening van het in het verleden toegekende politieke pensioen wordt doorgeschoven naar de toekomstige belastingbetaler. Om het wat kleiner en concreter te maken: als een gemeente niet of onvoldoende heeft gereserveerd voor het uitbetalen van de pensioenen van haar ex-wethouders, kan dat de komende jaren worden gedekt met een kleine verhoging van de OZB. Of wordt misschien de subsidiekraan voor het jaarlijkse festival dichtgedraaid.

Versnipperde uitvoering en weinig transparantie

Een ander belangrijk verschil betreft de uitvoering. Die is bij politici versnipperd per bestuurslaag geregeld. Waar het pensioen van alle ambtenaren wordt uitgevoerd door één pensioenfonds, het ABP, is elk bestuursorgaan zelf verantwoordelijk voor de Appapensioenaanspraken. Dat betekent dat bij ruim 400 gemeenten, provincies en het rijk medewerkers bezig zijn met (controle op) de uitvoering van het pensioen voor een relatief beperkt aantal politieke ambtsdragers. Ondanks het feit dat verschillende bestuurslagen hun uitvoeringstaak weer bij een kleiner aantal uitvoerders hebben uitbesteed, is dit mede door de toenemende complexiteit van pensioenen inefficiënt

1 TK 15 september 2011, nr. 107.

2 Zeg ik met de woorden van Peter Vrij en David Bakker in het artikel 'Het pensioen van de politieke ambtsdrager: het begint erop te lijken' (PM nr. 11, 2002). Hoewel het artikel op een aantal onderdelen is ingehaald door de tijd, is het nog steeds lezenswaardig. Zeker ook voor een helder overzicht van de ontwikkelingen tot en met 2002.

en risicovol.³ Zo oordeelde ook de commissie-Dijkstal in 2006.

Ik vraag me af hoe deze versnipperde decentrale uitvoering past in de wens van de landelijke politiek om de uitvoering en het beheer van de pensioenen verder te professionaliseren. En dan heb ik het nog niet eens over het transparanter willen maken van de uitvoeringskosten. Waar vind ik die kosten van de overheidsorganisaties überhaupt? Misschien kan Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt (CDA) hier eens aandacht voor vragen. Wie de worsteling wil zien waar zelfs deelgemeenten mee te maken hebben, moet eens googelen op ‘deelgemeente Overschie pensioenrisico’. Lees vooral de zeer terechte vragen van de heer Verhoeven in 2010 over de noodzaak van het vormen van een extra voorziening voor de Appa.

■ RAPPORT COMMISSIE-DIJKSTAL

Bij brief van 15 maart 2005 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de commissie-Dijkstal de opdracht gegeven een advies uit te brengen over de modernisering van het pensioenstelsel in de Appa.⁴ Deze adviesopdracht kwam voort uit de motie-Van der Hoeven c.s. van 20 februari 2001.⁵ Daarin constateerde de Tweede Kamer dat de Appa niet voorziet in een overgang naar volledige kapitaaldekking van en fondsvorming voor de pensioenen van politieke ambtsdragers, en dat eveneens niet is voorzien in een centrale pensioenadministratie voor de Appa. De Tweede Kamer was destijds van mening dat gehele of gedeeltelijke bekostiging van de pensioenen uit de lopende begroting op gespannen voet kan staan met de wenselijkheid van een onafhankelijk beheer van de hiermee gemoeide middelen. In het uiteindelijke advies werden dan ook onder andere de volgende vragen beantwoord: In hoeverre en op welke wijze dient de modernisering van de Appa-pensioenen te worden vormgegeven? Dient er te worden overgegaan tot fondsvorming en kapitaaldekking van het pensioendeel van de Appa?

Tot op heden heeft de Kamer nog geen kabinetsreactie op het advies van de commissie-Dijkstal mogen ontvangen

Tot op heden – dus zes jaar later – heeft de Kamer nog geen kabinetsreactie op het advies van de commissie-Dijkstal mogen ontvangen. Mijn interesse voor het Appa-pensioen werd eigenlijk pas echt gewekt toen ik in het jaarverslag 2010 van het ministerie van BZK de volgende passage las: ‘Het opstellen van het kabinetsstandpunt naar aanleiding van de adviezen van de commissie-Dijkstal over fondsvorming en modernisering politieke pensioenen is vanwege de te lage dekkingsgraad bij het ABP vooralsnog aangehouden.’ Goedendag, zeg! Als het kabi-

net daadwerkelijk op stijgende beurskoersen, een stijgende rente en een dalende levensverwachting blijft wachten, hebben wij straks ‘zachte’ pensioenaanspraken, maar politici nog steeds een krasvrij, begrotingsgefinancierd eindloon.

Dit doorschuifgedrag getuigt van weinig politieke moed op het (eigen) pensioendossier. Natuurlijk beseft ik dat onderbrenging van het Appa-pensioen bij het ABP – een van de adviezen van de commissie-Dijkstal – vanuit juridisch oogpunt al een tijdje niet mogelijk is vanwege het dekkingstekort. Dat neemt echter niet weg dat (voorlopige) besluitvorming over de weg vooruit al veel eerder had kunnen en moeten worden genomen. Politici die debatteren en besluiten over de pensioenen van miljoenen werknemers, hebben toch ook een voorbeeldfunctie?

De commissie-Dijkstal bestempelde het Appa-pensioen al in 2006 als ‘niet meer bij de tijd’

De commissie-Dijkstal bestempelde het Appa-pensioen al in 2006 als ‘niet meer bij de tijd’. Onder andere de inhoud, de (financiële) waarborgen en de solidariteit van de regeling worden ter discussie gesteld. In haar woorden: ‘Met het oog op de wens om te komen tot normalisering van de rechtspositie van politieke ambtsdragers, is het wenselijk dat ook in de Appa-regeling de relatie tussen de hoogte van de pensioenpremie en aanspraken voor betrokkenen ‘voelbaar’ wordt. Veranderingen in de pensioenaanspraken, de ontwikkeling van de rentevoet, de opbrengst van de beleggingen en de hoogte van de lonen hebben dan effect op de hoogte van de aan het fonds af te dragen premie.’

Voor wat betreft de inhoud moet ik wel zeggen dat de regeling de laatste jaren verder in lijn is gebracht met die van het ABP. Daarbij gaat het onder andere om verbeteringen van de nabestaandendeckering voor gewezen deelnemers en het zichtbaar maken van de pensioenaanspraken van politici in het pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl). Kamerlid Ulenbelt (SP) stelde bij de lancering van dat register terecht Kamervragen waarom de pensioenaanspraken van politici daar niet zichtbaar waren.⁶ Dat heeft te maken met het feit dat de informatiebepalingen uit de Pensioenwet niet van toepassing zijn op de Appa. Door aangenomen wijzigingen in de Appa zullen binnenkort – volgens de laatste berichtgeving vanaf december 2012 – ook de aanspraken van politici zichtbaar worden in het pensioenregister. Dan weet ook Ulenbelt of hij op 65-jarige leeftijd kan stoppen. Overzicht is immers de basis voor inzicht. En als we de media en berichtgeving vanuit de ministerraad mogen geloven, staat er voor besluitvorming in de Tweede Kamer dit na-jaar nog een aantal interessante wijzigingen op het programma.

■ POLITIEK PENSIOEN IN DE MEDIA

Op 5 september jl. – middenin verkiezingstijd – opende de Telegraaf in de bekende chocoladeletters met: 'Pensioen politici dik voor mekaar'. Het Algemeen Dagblad kopte diezelfde dag dubbelzinnig met: 'Veilig pensioen van politici wordt aangepakt'. Beide kranten belden me eerder voor een reactie, onder meer naar aanleiding van een artikel in de dagelijkse nieuwsbrief van IPNederland. Olaf Boschman signaleerde daarin op 3 september terecht dat politieke ambtsdragers buiten schot zouden blijven als er op pensioenen gekort gaat worden. Daarbij verwees hij onder andere naar mijn oproep om de Appa nu toch echt eens te moderniseren. Mijn kritiek richt zich vooral op de wankel fundamente van de Appa, namelijk de versnipperde uitvoering bij meer dan 400 (deel)gemeenten, provincies en rijk en de in mijn ogen risicovolle financieringswijze. Bij die onderdelen plaatste de commissie-Dijkstal overigens ook al min of meer dezelfde kritische noten.

Mijn kritiek richt zich vooral op de wankel fundamente van de Appa

Ik riep in mijn artikel – op mijn website – vooral op tot nader onderzoek naar het reilen en zeilen bij onder andere gemeenten en provincies ten aanzien van de Appa.⁷ De signalen dat de uitvoering daar niet altijd loopt zoals je van deze pensioenuitvoerders zou mogen verwachten, zijn legio. Om te beginnen verwijs ik naar de opmerkingen daaromtrent in het rapport van Dijkstal zelf. In 2011 publiceerden twee actualissen van Ernst & Young een alarmerend artikel na een eigen onderzoek onder zo'n 50 gemeenten.⁸ Ik zou vrijelijk uit de diverse voorbeelden kunnen citeren, maar kies liever voor hun openingsalinea. Die plaatst volgens mij namelijk alle ongerijmdheden rond de Appa in een goed perspectief: 'Het is op zijn minst opmerkelijk te noemen dat – waar pensioenfonds onder scherpe controle staan van DNB en AFM – iedere vorm van toezicht op de wethouderspensioenen ontbreekt. Anders dan bij gewone pensioenfonds is er nauwelijks controle op de opbouw en uitvoering van pensioenen voor wethouders. Men gaat er vanuit dat gemeenten nooit failliet zullen gaan, en dat pensioenen daarom altijd kunnen worden uitgekeerd.'

Een woordvoerder van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) reageert in een naschrift op de mogelijke zorgen van de auteurs dat de uitbetaling van de wethouderspensioenen door de gemeentelijke bezuinigingen in het gedrang komt. Die angst is volgens hem niet terecht: 'Geen wethouder heeft ooit vanwege financiële krapte bij de gemeente op de uitbetaling van zijn of haar pensioen moeten wachten.' Overigens toont het artikel volgens hem wel 'eens te meer aan dat het wenselijk is dat voortgang wordt geboekt met de vorming van het APPA-fonds'.

Tot slot noem ik hier de circulaire van het ministerie van BZK die op 16 januari 2012 naar alle desbetreffende overheidsorganisaties is verstuurd. Daarin valt te lezen dat het voorkomt dat niet alle aanwezige pensioenverplichtingen door de overheidsorganisatie worden afgedekt. Er wordt nadrukkelijk op gewezen dat de huidige lage rekenrente ertoe kan leiden dat moet worden bijgestort om de verplichtingen af te dekken. Tot slot doet de directeur Arbeidszaken Publieke Sector namens de minister van BZK een 'dringende oproep' aan overheidsorganisaties als gemeenten en provincies die geen toereikende of zelfs helemaal geen wettelijk vereiste voorziening hebben getroffen, om 'alsnog een passende en toereikende voorziening te treffen voor toekomstige waardeoverdrachten'. Ik vermoed dat ook het niet voldoende gereserveerd en gespaard hebben van verschillende overheidsinstanties voor uitbetaling van de politieke pensioenen reden is (geweest) waarom het kabinet wacht met een besluit om over te gaan tot fondsvorming (bijvoorbeeld bij het ABP). Op het moment waarop je ook bestaande aanspraken extern wilt onderbrengen, moeten namelijk alle verplichtingen ineens worden gefinancierd.

Terug naar de media. De avond vóór de publicaties in de Telegraaf en het Algemeen Dagblad kwam de NOS met het bericht: 'Ook politici gekort op hun pensioen'. Het ANP berichtte: 'Wet in de maak voor pensioenen politici'. Media als Nu.nl en RTL namen het bericht gretig over. Een sterk staaltje vakmanschap van de communicatieafdeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken, als je het mij vraagt. Met de juiste *framing* van de berichtgeving heeft BZK kundig de kou voor politici op dit pensioendossier wat uit de lucht gehaald. Ook werd de kans dat pensioenen – en zeker die van politici – onderwerp van de verkiezingen zouden worden, in mijn ogen aanzienlijk verkleind. Vraag een politicus overigens naar zijn eigen pensioen en hij antwoordt waarschijnlijk: 'Ook in mijn huidige baan is alles goed voor elkaar'.⁹

3 'Voor negentig procent van de gemeenten, in totaal 9000 politici, voert Raet de pensioenregeling uit', zo valt te lezen in het NOS-bericht 'Ook politici gekort op hun pensioen' van 4 september 2012.

4 Advies modernisering en fondsvorming politieke pensioenen, Adviescommissie rechtspositie politieke ambtsdragers (naar haar voorzitter ook de commissie-Dijkstal genoemd).

5 Kamerstukken TK 26 043, nr. 25.

6 Kamervragen Ulenbelt (SP), ingezonden 12 januari 2011, door de minister van SZW beantwoord op 21 januari 2011 (TK, vergaderjaar 2010-2011, Aangangsels nr. 1156).

7 Zie www.pensioenschipvanvijf.nl.

8 Feiko Zijlstra en Remco Oosterveld, Wie zorgt voor het wethouderspensioen?, HR Overheid, Sdu, 18 maart 2011.

9 Uit interview met staatssecretaris De Krom (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) in Metro 27 september 2012.

Eerste resultaten oproep nader onderzoek

IPN signaleerde in het jaarverslag van de provincie Drenthe uit 2011: 'De accountant constateert dat deze voorziening mogelijk niet toereikend is om toekomstige verplichtingen te dekken.' De Telegraaf achterhaalde uit de jaarrekeningen over 2011 dat de provincies Zuid-Holland, Limburg en Flevoland samen 15,7 miljoen euro extra hebben gereserveerd voor de pensioenen van (ex-)gedeputeerden. Ook Utrecht zou meer hebben gestort. Zelf heb ik de zoektocht door het schimmige woud van de financiële verantwoording van de Appa-verplichtingen wat dichterbij huis gehouden. Ik constateerde dat de gemeente Tilburg in 2012 netjes een voorziening voor haar (ex-)wethouders heeft getroffen van zo'n 7 miljoen euro. Of deze voorziening afdoende is, kan ik niet beoordelen. De rekenrente van 4% die in de toelichting te vinden is, lijkt me niettemin wat aan de hoge kant.

■ GEHEIM APPA-WETSVOORSTEL

Eind september heeft de ministerraad ingestemd met een wetsvoorstel dat onder andere regelt dat ook de pensioengerechtigde leeftijd voor politici omhoog gaat (aanpassing Witteveenkader) en dat hun pensioen net als het ABP-pensioen een flexibele ingangsdatum krijgt. Het ABP-keuzepensioen kent al langer veel flexibiliteit rond de uitkeringsfase.¹⁰ Een flexibiliteit die ook voor politici veel belangrijker zal gaan worden. Verder voorziet het wetsvoorstel volgens het persbericht van het ministerie van BZK in de mogelijkheid dat eventuele kortingen bij het ABP doorwerken in de pensioenen van politici. Ik ben benieuwd hoe dat in het wetsvoorstel is vormgegeven. Het is natuurlijk niet meer dan logisch om bij het volgen van de ABP-regeling te zorgen voor een wettelijke basis om ook voor (actieve) politici pensioenkortingen te kunnen doorvoeren. Gelijke monniken, gelijke kappen. De commissie-Dijkstal geeft overigens in haar advies aan dat de 'afspraken van het ABP over indexatie van de *ingegane* pensioenen direct worden doorgevoerd (met inbegrip van kortingen en inhaalindexatie)'. Met een ruime interpretatie zou je de kortingsmogelijkheid voor gepensioneerde politici naar mijn mening kunnen lezen in art. 105 van de Appa. Het gaat dan om 'aanpassing aan een algemene bezoldigingswijziging, van een pensioen van een gepensioneerde overheidswerknemer in de zin van de Wet privatisering ABP die werkzaam is geweest in de sector Rijk'. Of men heeft beseft dat een korting op het pensioen door de voorgestelde aanpassing van de rekenrente (UFR) straks wellicht ook voor henzelf niet of in mindere mate nodig is, vraag ik me af. Als laatste is bekendgemaakt dat politici net als ABP-deelnemers gaan opbouwen volgens het middelloonstelsel. De tekst van het wetsvoorstel en van het advies van de Raad van State worden openbaar bij indiening bij de Tweede Kamer. Dat de tekst van het wetsvoorstel niet eerder openbaar is gemaakt, is opmerkelijk. Bij de laatste wijzigingen in de Appa in 2010 vond namelijk wel

Wijziging van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers 2012 (naar een toekomstbestendig APPA)

Nr. 67?

MOTIE VAN HET LID ?

Voorgesteld november 2012

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat er nog geen kabinetsreactie is op het APPA-advies van de commissie-Dijkstal 2006;

constaterende, dat de APPA nog steeds niet voorziet in een overgang naar volledige kapitaaldekking van en fondsvorming voor de pensioenen van politieke ambtsdragers;

constaterende, dat nog steeds niet is voorzien in een centrale pensioenadministratie voor politieke ambtsdragers;

overwegende, dat gehele of gedeeltelijke bekostiging van deze pensioenen uit de lopende begroting op gespannen voet kan staan met de wenselijkheid van een onafhankelijk beheer van de hiermee gemoeide middelen;

overwegende, dat politieke ambtsdragers een voorbeeldfunctie hebben;

verzoekt de regering uiterlijk op 1 december 2012 een notitie aan de Kamer te sturen met een raamwerk voor een toekomstbestendig APPA, waarin rekening wordt gehouden met de laatste ontwikkelingen rond het aanvullende pensioendossier (zoals een nieuw FTK, Witteveenkader en aandacht voor de uitlegbaarheid van het pensioen)

en gaat over tot de orde van de dag.

een openbare consultatie plaats. Het kabinet streeft naar inwerkingtreding op 1 januari 2013. Het is evenwel zeer de vraag of dat politiek haalbaar is.

■ EEN NIET-ALLEDAAGSE MOTIE

De uitlegbaarheid van het pensioen is naar mijn mening een goed aanknopingspunt voor modernisering. Ik ben benieuwd of politici straks bij de behandeling van het wetsvoorstel Appa 2012 ook in dat licht met een kritische blik naar het eigen pensioen durven te kijken. Daarom hierbij een voorstel voor een bij het wetsvoorstel in te dienen motie. Want is het niet logisch dat politici een state-of-the-art pensioenregeling horen te hebben die als voorbeeld kan dienen voor de rest van Nederland? Het demissionaire kabinet-Rutte heeft de krijtlijnen voor een toekomstbestendiger pensioen in diverse nieuwe pensioenwetgeving vastgelegd. Het is nu tijd aan de eigen pensioentafel met overheidswerkgevers hier maar eens invulling aan te geven. Laat zien welke richting Nederland op moet en velen zullen dit goede voorbeeld volgen. Ik hoop dat bijgaande motie op een ruime meerderheid mag rekenen. ●

¹⁰ Zie ook: rapport 'Keuzemogelijkheden en pensioen' (onderzoek in opdracht van CMHF), 31 mei 2012, te raadplegen via www.uvt.nl/ccp.